

Juraj
Kováčik

VŠETKY
JEHO
SVETY

Juraj Kováčik

VŠETKY JEHO SVETY

slovar

Copyright © Juraj Kováčik 2019
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2019

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-4246-8

Venované Samovi a Marekovi

Kráčali krajinou nesmierneho ticha. Orfeus šiel napred a načúval, či nepočuje za sebou Eurydikin krok. Počul iba svoje kročaje a zachvátila ho strašná úzkosť. Možno sa Eurydika oneskorila, nepozná cestu a zablúdila v podsvetí, možno sa jej prihodilo niečo zlé. V strachu zabudne Orfeus na sľub a obráti sa. Pred zrakom sa mu rozplynie Eurydikin obraz a milovaná žena umiera po druhý raz. Lhký vánok sa dotkne Orfeovho čela ako posledný bozk a potom stojí na ceste uprostred ticha sám a sám.

Eduard Petiška, Staré grécke báje a povesti

V nekonečném vesmíru není realita taková, jako by většina z nás očekávala. V každém okamžiku času obsahuje prostor nekonečný počet oddělených domén – stavebních bloků něčeho, čemu budu říkat sešíváný multivesmír –, přičemž náš pozorovatelný vesmír, tedy všechno, co vidíme na noční obloze, je pouze jedním z jeho členů. Když celou tuhle nekonečnou sbírku oddělených oblastí obejdem, zjistíme, že se uspořádání částic mnohokrát opakují. Realita, která existuje v libovolném vesmíru, teda i v tom našem, se tedy opakuje v nekonečném množství dalších vesmírů sešívaného multivesmíru.

Brian Greene, Skrytá realita – Paralelní vesmíry
a hluboké zákony kosmu

I.

Emily zostala ležať na zemi tak, ako dopadla, viac sa už nepohla. Ruky mala položené voľne vedľa tela, akoby bola na lúke a slnila sa. Naširoko otvorené modré oči sa však nepozerali do neba, hľadeli do lustra visiaceho nad ňou. Dlhé svetlé vlasy mala rozložené okolo hlavy. Svätožiara svietila na tmavom koberci okolo tváre, symetriu obrazu však začala kaziť rýchlo rastúca kaluž jasno červenej krvi, vytekajúcej spod jej pravého ucha.

Andrej ju neudrel a keď aj do nej strčil, na čo si neskôr nevedel naisto spomenúť, tak iba veľmi slabo. Tak či tak, bola to jeho vina. Zhodil ju silou svojej nenávisti, ktorá z neho vytryskla ako prúd hnisu z prepichnutého vredu. Zľakla sa ho, o krok od neho cúvla, potkla sa a spadla; keď pri páde zavadila o roh stola, jej hlava smiešne nadskočila, akoby to bola hlava handrovej bábiky.

Pozeral sa na ňu, ako tam leží bez pohybu, a uvedomil si tri veci. Aj teraz, takto a tu, je krásna. Už nikdy nebude nikoho milovať tak, ako miloval ju. A nikdy nikto, ani on sám neuverí, že to, čo sa stalo, nie je jeho vina.

Oči Emily boli zrazu iné, stratila sa z nich iskra. Andrej si k nej kľakol a naklonil sa, aby lepšie videl. Buľva zrejme vyschla, veď prirodzená vlhkosť oka je udržiavaná žmurkaním a tu v teple izby sa tenká vrstva vody z nehybných

očí rýchlo vyparila. Možno toto je tá chvíľa, keď sa hovorí, že duša opustila telo. Keď sa treba prežehnať a zatlačiť nebožtíkovi oči.

Andrej vstal. Otočil sa, vyšiel z izby, prešiel na chodbu, zvesil z vešiaka bundu, zabuchol za sebou vchodové dvere, zbehol po schodoch dole, vyšiel na ulicu, dotiahol si zips na bunde ku krku, strčil ruky do vreciek, zodvihol plecia, sklonil hlavu, vykročil. Prišiel k autu, odomkol, nasadol, naštartoval. Zaradil jednotku a pohol sa.

Zastavil ho až semafor, na ktorom svietila červená. Oprel sa do sedadla a zhlboka sa nadýchol. Cítil sa, akoby to bol jeho prvý nádych od tej nehody. Áno, bola to nehoda, veď toto nie je to, čo chcel. Toto určite nechcel. Nechcel jej ublížiť. Nechcel ju zabiť.

Ale nie, čo si to nahovára, klame sám seba. Bola to vražda, on a len on je príčinou toho, čo sa stalo, nebyť jeho, ešte by žila, dýchala, rozprávala. Bola. On je tá príčina, zdroj, dôvod toho, prečo Emily už nežije. Právnicki možno rozlišujú medzi zabitím a vraždou, medzi nehodou a úmyslom. Ako by však niekto mohol uveriť tomu, že po tom, čo sa medzi nimi udialo, nechcel, aby zomrela? Ako by niekto mohol po tom, čo sa stalo, po tom, čo mu urobila, čo i len na okamih uveriť tomu, že ju stále miluje, že ju nikdy milovať neprestal a že jediné, čo sa naozaj prihodilo, jediné, čo ho naozaj rozzúrilo, bola predstava, že ju navždy stratí. Ako tomu dokáže uveriť on sám?

Oranžová, zelená. Nočné mesto bolo prázdne. Svetlo lúčov zalievalo ulice ako hustý pomarančový sirup. Boli miesta, kam sa nedostalo, tmavé kúty, výseky sveta, v ktorých nebolo nič. Andreja prekvapilo a pohoršilo, keď zív. Ako môže teraz zív? Naozaj mu už nezostal žiaden cit? Môže človek byť zúfalý a pritom zív?

V aute začalo byť teplo, ale namiesto toho, aby ubral kúrenie, pootvoril okienko. Vo vzduchu ucítil soľ a predstavil si pláž, na ktorú spolu s Emily často chodievali. Počas odlivu more ustupovalo o stovky metrov a zanechávalo za sebou miniatúrnu krajinu s meandrami riečok, jazierkami a nánosmi piesku a mušlí, cez ktoré pretekala voda vracajúca sa do oceánu. Vždy tam niekto bol, psičkári, bežci, ľudia, čo sa vyšli poprechádzať sami so sebou alebo vo dvojici. Na ľavej strane oddeľoval pláž od prístavu vybiehajúci polostrov, ktorý pokračoval do mora dva kilometre dlhou hrádzou, chrániacou vody prístavu pred vlnobitím. Na polostrove stála elektráreň, pyramída s bielymi šikmými stenami, moderný zikkurat s dvojicou vysokých štíhlych komínov. Niekde doma sú ešte tričká, na hrudi majú jednoduchou linkou naznačenú siluetu pláže s dvoma výkričníkmi komínov na ľavej strane. Kúpili si ich na trhu, keď boli na výlete v neďalekom prístavnom mestečku. V ten deň svietilo slnko a nábregie bolo plné veselých ľudí, užívajúcich si krásne počasie. Prechádzali pomedzi nich a držali sa za ruky, kúpili si zmrzlinu a navzájom si ju dávali ochutnať. Vtedy sa ešte nehádali.

Znovu zelená, znovu pohyb. Smrť je nehybnosť. Veci sa dejú a našou úlohou je prispieť k tomu, aby sa dianie nezastavilo. Vražda nie je najťažším zločinom preto, lebo ukončí jeden konkrétny život, ale preto, lebo je to dezercia, zrada, pridanie sa na stranu entropie, najstrašnejšej sily, ktorá, keď nakoniec zvíťazí, privedie vesmír do stavu absolútneho pokoja a nehybnosti. Všetok život, pohyb, chaos, všetko to mrvenie sa ustane, teplo vychladne. Svetlo nebude.

Pri výjazde na diaľnicu, ktorá sa tiahla nad mestom na vysokých pilieroch, Andreja po pravej strane predbehlo

policačné auto. Všimol si ho, až keď bolo pred ním, napriek tomu, že do noci vystreľovalo ostré záblesky modrého a červeného svetla. Nešli po ňom. Keď ho predbehli, ani nespomalili a ponáhľali sa ďalej. Prekvapilo ho, keď si uvedomil, že z toho cíti skôr sklamanie ako úľavu. Keby ho zastavili, odstavili pri kraji cesty, prikázali mu vystúpiť, rozkročiť sa, oprieť sa rukami o kapotu, keby ho prehľadali a potom naložili do svojho auta, aby ho odviezli na policačnú stanicu a tam by ho vypočúvali, v nízkej miestnosti bez okien ale so zrkadlom na jednej zo stien, vtedy by prestal byť slobodný a tak by už viac nebol zodpovedný. Povedal by im, čo sa stalo, priznal by sa a oni by mu nasadili železka na ruky a odvedli ho do cely. Nemusel by už nič riešiť, rozmyšľať o tom, čo urobí a či má právo to urobiť. Už by to nemusel byť on, kto určí, aký trest by bol pre neho primeraný.

Po diaľnici nešiel dlho. Odbočil a po klesajúcej špirále sa ako na tobogane spustil do modrého jazera jasného svetla, ktorým do oranžového blata noci žiarila pumpa.

Andrej zastavil motor a kým vystúpil, zostal chvíľu sedieť. V studenom vzduchu cítil vôňu benzínu. Raz, keď sa s Emily prechádzali po pláži, rozprávali sa o tom, aký je pre človeka čuch dôležitý. Príroda je efektívna a nič sa nedeje len tak náhodou, hovorila. Naše stretnutie nebola náhoda? – opýtal sa jej vtedy a pozrel sa na ňu. Vietor jej nafúkal vlasy do očí, ale keď si ich odhrňala, nebola v tom žiadna koketnosť, iba netrpezlivosť. V takýchto chvíľach bola najkrajšia. Sústredená, s nakrčeným čelom a očami uprenými pred seba hľadala slová, ktorými by čo najpresnejšie vyjadrila myšlienku. Ani sa naňho nepozrela, zahľadená do nekonečna, akoby prednášala svojim študentom. Chute a vône sú dôležité, majú nás nasmerovať

a varovať, toto je dobré, tohoto si daj, toto je zlé, od toho sa drž ďalej. Keď sa stretnú muž a žena, musia sa ovoňať, aby zistili, či sú ich gény kompatibilné. Pri prvom bozku sa ochutnajú a potvrdia si, či ich chémia do seba zapadá. No dobre, súhlasil, to dáva zmysel, ale prečo potom benzín vonia tak omamne a pri tom by ma zabil, keby som sa ho napil? Zastavila sa a pozrela sa naňho. Lebo ho vyrobil človek. Benzín nie je príroda. Ale ty si. Pobožkala ho.

Vystúpil z auta a zabuchol dvere. Kľúče, ktoré vybral zo zapalovania, si dal do vrecka na saku a keď vykročil, dvakrát si po ňom podvedome potľapkal, aby sa presvedčil, že tam naozaj sú. Cez veľké sklenené steny videl, že pumpa je prázdna. Keď otvoril dvere, cinkol zvonček a tak do predajne vstúpili takmer súčasne, Andrej zvonku a predavač zozadu. Bol to postarší černochoch so šedinami v kučera-vých vlasoch. Možno mal tam vzadu malú miestnosť, kde sa mohol na chvíľu natiahnuť, možno tam bol iba sklad, kde niečo zarovnával. Vstúpili do predajne ako herci, ktorí vošli na scénu pri začiatku nového dejstva. Stáli, pozerali sa na seba a čakali, kým im šepkár napovie, aký je text.

„Večer.“

Pumpárov hlas bol hlboký a mäkký, ako stvorený na čítanie rozprávok. Pohľad mal upretý na Andreja, hlavu mal naklonenú na jeden bok, ako keby dobre videl iba na jedno oko, tak, ako to robil ten televízny detektív vo vyťahanom plášti.

„Stalo sa niečo? Ťažká noc?“ opýtal sa pumpár.

Andrej stuhol. Nadýchol sa, ale neprehovoril, zostal stáť. Koža na pumpárovej tvári bola poskladaná do záhybov. Strnisko na nej asi nebolo pokusom o nedbalú eleganciu, ale dôsledkom toho, že ešte nevymysleli žiletku, ktorá by

čisto, bez strát, zvládla cestu takouto divokou krajinou, plnou pahorkov, úbočí, zrázov a hlbokých kaňonov. Andrej si v porovnaní s pumpárom pripadal umelý a falošný. Voňavý, ale nebezpečný. Ako benzín. Prchavý, zápalný. Stál tam pred ním ako syn pred otcom, trvalo to iba chvíľu, potom sa sám sebe začudoval, ako mu môže černochoch pripadať ako otec. Emily mu hovorila, že keď nevníma černochoch tak ako bielych, neznamená to automaticky, že je rasista. Keď pri experimentoch testovaným osobám ukazovali fotografie tváří ľudí inej rasy, vždy bolo prvým pocitom, ktorý prejavili, znepokojenie. Máme to hlboko v sebe naprogramované. Bojíme sa neznámeho tou istou časťou mozgu ako krysy. Pri strachu sa zvýši aktivita najstarších častí mozgu a upokojenie príde až po chvíli, keď má hlava dostatok času na to, aby sme začali rozmyšľať, aby sa do práce zapojila aj pomalšie fungujúca zložitá nadstavba frontálneho kortexu. To je tá evolučne najmladšia časť mozgu. Krysy ju nemajú.

Andrej pomaly vydýchol a uvedomil si, že práve teraz, možno iba práve pre tento prvotný impulz inštinktívnej nedôvery voči staršiemu mužovi inej rasy, iba vďaka nemu odolal pokušeniu vyspovedať sa prvému človeku, ktorého stretol. Teraz a tu, dostať to zo seba, odovzdať sa. Nie, tá šanca už je preč. Ešte raz sa nadýchol a než prehovoril, podarilo sa mu uškrnúť.

„Hej, hej. Tak nejako. Ťažká noc. Nebudem tankovať, potreboval by som iba dvadsať litrov chladiacej kvapaliny.“

Pumpár prekvapene nadvihol obočie. Jeho oči boli hnedé, bielka mal pretkané červenými žilkami. Andrej neodolal potrebe vysvetliť zvláštnu objednávku.

„No, u nás v inštitúte pripravujeme jeden experiment a ja som si spomenul, že včera nedorazila tá voda, čo sme

mali objednanú. Chcem, aby to bolo pripravené, aby sme to hneď ráno mohli spustiť a nemuseli čakať.“

„V inštitúte? Robíte pokusy s vodou? Aký je to inštitút?“

„Fyzikálny. A nerobíme pokusy s vodou, tá je iba na chladenie.“

„Fyzika je krásna. Úplná fantázia. Pozeral som minule, dávali v televízii program, s takým černochoom, silnejší, s fúzmi a tiež ako ja, už začína šedivieť. Hovoril, že ako je náš svet, náš vesmír, tak možno existujú aj iné svety popri tom. Paralelné. A že sú možno kópiou toho nášho sveta. Že teda môžete tam v tom druhom paralelnom svete, môžete tam byť aj vy a môžem tam byť aj ja. Teda ale tie kópie, že nie sú úplne presné, a tak niektoré veci tam môžu byť ináč. Keď ste ten fyzik, povedzte mi, môže to byť tak, že sú svety, kde som ja biely profesor a vy ste čierny pumpár?“

Andrej stuhol. Ako mohol, do čerta, ten chlap vedieť, čo plánuje urobiť? Ako mohol vedieť o ich pokusoch v inštitúte? Povedal mu niečo Róbert? Alebo je to celé iba pasca? Prečo začal hovoriť práve o tomto, práve dnes, práve teraz, keď sa chystá to urobiť? Je to celé iba šaráda, ktorú naňho niekto nastavil? Ale kto, kto by to dokázal takto rýchlo a dokonale. Nikto nemôže vedieť, čo ide urobiť. Veď ani on sám to nevedel, napadlo mu to až tesne pred tým, ako vybehol z domu von. To musí byť iba náhoda. Zhoda okolností. Nemôže to byť nič iné. Privrel oči, otvoril ich a prepol sa do svojho profesorského módu.

„Nie som si istý, či by to malo fungovať práve takto. Ale to nevie vlastne nikto. Takže prečo nie. Alebo mohlo by to byť aj tak, že ja by som bol biely pumpár a vy čierny profesor. Alebo, že by tam boli autá aj pumpy, ale kvapalina do chladičov by nebola ružová alebo modrá, ale ze-

lená. Je to, ako keď máte platňu a pustíte ju, zdá sa vám, že hudba je vždy rovnaká. Ale keď porovnáte zvuk naozaj presne, zistíte, že ihla občas nadskočí trochu ináč, že malé čiastočky prachu, ktoré sústavne dopadajú na platňu a zase z nej odlietajú, spôsobia, že pieseň, ak počúvate naozaj pozorne, je vždy trochu iná.“

Pumpár prikývol. „Mám doma gramofón po dedovi, s kľukou a veľkou trúbou. K tomu sú také tie staré platne, nie ako tie moderné, čo sa dajú ohnúť, ale ťažké a krehké, ľahko sa rozbijú. Je to vlastne zázrak, čo všetko dokázali prežiť. Keď si ich pustíte, šumu a škripotu je tam toľko, že hudbu ani nespoznáte. Nemáte šajn, čo to vlastne hrá. Budete platiť kartou? Vlastne môžete chvíľu počkať?“

Kučeravý pumpár sa vytratil do svojej kutice. Andrej mal pocit, že po starcovom odchode vzduch v prázdnej predajni zredol a ochladil sa. Uvedomil si, že počuje hudbu. Tichú melódiu, ktorú nepoznal. Asi hrala, už keď prišiel, ale v rozrušení a napätí si ju nevšimol.

Černoch sa vrátil do predajne. V ruke držal tvrdé dosky, na ktorých bol striebornou sponou pripnutý hárok papiera. Andrej nevedel prečítať, čo je na ňom napísané. Na vrchu stránky boli dva odseky textu, pod nimi v dvoch stĺpcoch zoradené kolónky. Necelá polovica z nich bola vyplnená rôznofarebnými podpismi.

„Viete, taká vec, chystajú sa nás zatvoriť. Nikdy to tu nebolo žiadne eldorádo, vlastne, ak poviem pravdu, bez tej dotácie od mesta by sme asi neprežili. No a mestská rada sa rozhodla, že nás zruší. Snažíme sa im vysvetliť, že táto pumpa nie je iba o peniazoch, že je to v prvom rade niečo ako ostrov svetla v tmavom kúte mesta, ale hovoria, že doba je zlá a peniaze jednoducho nemajú. Pritom ich vyhadzujú na úplné hlúposti. Ako teraz naposledy,

súťaž v balónovom lietaní, séria pretekov, celoročná, štartujú vždy v inom meste, naprieč celou krajinou. Na takúto hovadinu peniaze majú. Možno to bude nejako súvisieť s tým, že starosta sám je nadšený vzduchoplavec. Možno, čože ja viem. Tak sme sa rozhodli urobiť petíciu. Keď nazbierame dosť podpisov, mohlo by to pomôcť. Pridáte sa?“

Pumpár natiahol k Andrejovi ruku s doskami. Ten na chvíľu zaváhal, ale potom iba prikývol a dosky si zobral. Sklonil hlavu a prečítal si text. Vsunul ruku do vnútorného vrečka bundy, vytiahol čierne štíhle pero a odskrutkoval jeho vrchnák. Položil si dosky na pult a podpísal sa, vedľa ešte tlačeným písmom doplnil svoje meno a adresu. Zatvoril pero a vrátil ho naspäť do vrečka, hlavu od papiera však nezodvihol. Necháva tu dôkaz toho, že tu bol, na svojej pravidelnej trase z domu do inštitútu, necelú pol hodinu potom, ako sa to stalo. Bolo to jedno. Vlastne nie. Musel to urobiť ako gesto, ako poslednú stopu, ktorú tu po sebe na tomto svete zanechá.

Pumpár bol nadšený, celý žiaril. „Ďakujem, veľmi vám ďakujem. Skutočne. Nielen pre mňa, pre všetkých ľudí, čo tu žijú, to znamená veľa. Podte, pomôžem vám naložiť tú vodu do auta.“

Vonku padla hmľa. Jasné svetlo pumpy narážalo po pár metroch na bielu stenu. Bolo to, akoby boli na ostrove. Bandasky s chladiacou kvapalinou naložili do kufra a na zadné sedadlo, museli sa trikrát otočiť, kým ich všetky odniesli. Andrej uložil poslednú várku a zatvoril zadné dvere auta. Pumpár sa naňho pozeral, tmavá silueta oproti bielej stene hmly.

„Ešte raz vám ďakujem. Dávajte si na seba pozor. V takúto noc nemusia byť veci a ľudia tým, čím sa na prvý

pohľad zdajú. Šťastnú cestu. Dobre dôjdite, nech už cestujete kamkoľvek.“

Andreja samého prekvapilo, keď sa natiahol a podal černochovi ruku. Bola teplá a veľká, ale jej stisk bol mierny. Rozlúčili sa už bez ďalších slov.

Deň predtým, ako sa to stalo, boli s Emily na večeri v meste. Andrej dopredu zarezervoval miesta a dokonca prišiel po ňu na univerzitu autom, čo obyčajne nerobil. Japonská reštaurácia bola na druhej strane rieky, v najdrahšej štvrti mesta, tam, kde sklenené vežiaky postupne nahradzovali staré tehlové domy. Námestie, na ktorom bola reštaurácia, bolo široké, čisté a prázdne. Vnútri bolo tesno a šero, sviečky na stole iba naznačovali sýtočervenú farbu stien. Keď dojedli predjedlo, krevety s výbornou omáčkou, Emily odložila príbor. Utrala si ústa obrúskom, spustila ho naspäť na kolená, usrkla si z pohára ryžového vína a oprela sa dozadu do stoličky.

„Dnes Steve nadhodil jednu tému, možno sa tomu budeme venovať. Skúsime systematicky spracovať vzťah skupiny a násilia.“

Andrej naklonil hlavu nabok. „Myslíš ako futbalových fanúšikov alebo ultranacionalistov? O tom sa už dosť písalo, či nie?“

Emily zavrtela hlavou. „Nie, nie, chceme sa venovať téme skupinového násilia ako základného prvku fungovania každej spoločnosti.“

Andrej s plnými ústami iba prikývol, že už rozumie. Emily mu viackrát rozprávala o tom, aká je fascinovaná, keď číta knihy o histórii a uvedomí si, akej krutosti

sme ako ľudia schopní sa dopustiť, keď konáme v skupine. Len čo naše konanie získa príznak obradu, či už je to rituál na strmej stupňovitej pyramíde, na konci ktorého kňaz zodvihne k slnku čerstvo vyrezané srdce, alebo, na druhej strane histórie, zasadnutie výboru, komisie či komitétu, na konci ktorého je hlava kotúlajúca sa spod gilotíny, vždy nájdeme u tých, ktorí to robia, aj u tých, ktorí sa pozerajú, rovnakú stopu totálnej straty empatie. Obeť, o ktorej sa rozhoduje, už zrazu nie je jeden z nás, je to cudzinec, ba priam iný druh. Nieкто, kto si nezaslúži súcit, je nebezpečný a musí byť vypudený, alebo, ešte lepšie, zlikvidovaný. Medzi účastníkmi obradu dochádza k súzvuku. Zladí sa ich dych a zjednotí sa tempo, akým bijú ich srdcia. Do krvi sa im valí oxytocín, ktorý im dáva pocit jednoty a bratstva. A potom, v takomto nastavení, dokážu robiť a robia zverstvávajú aj obyčajní ľudia. Emily to považovala za základný paradox nášho bytia. K naplneniu našej ľudskosti sa musíme odovzdať skupine, ktorá nám však potom túto našu ľudskosť ľahko kedykoľvek zoberie. Ako hovorila, na výber máš teda dve možnosti – buď nekonečnú osamelosť, alebo stratu schopnosti rozlišovať dobré od zlého.

Andrej prehltol a napil sa. Kým prehovoril, uškrnul sa. „Niekedy ma prekvapí, akej ukrutnosti dokážu byť schopné ženy. Keď je muž mladý, vníma ženy ako zdroj tepla a dobra. Každá žena je tak trochu ako jeho matka. Oč nie, nepozeraj sa tak na mňa, nechcem sa zase hádať. Dnes večer nie. Beriem späť.“

Chvíľu sedeli mlčky.

Prišiel čašník a priniesol im hlavný chod. Hneď ako odišiel, ešte skôr, ako zodvihla zo stola príbor, začala Emily zase hovoriť: „Keď chceš o niekom povedať, či je to dobrý

človek, alebo zlý človek, skôr či neskôr, ako ho spoznávaš, narazíš na problém. Zistíš totiž, že nikto z nás nemá iba jedno ja. Je to skôr ako keby v každom z nás žilo paralelne niekoľko bytostí, jedna taká, druhá onaká, jedna lepšia, jedna horšia. Preto ten večný bzukot prekríkujúcich sa hlasov, ktoré ti znejú v hlave. Nemáš moc šancu vybrať si, ktorou z nich budeš. To, ako zareaguješ na konkrétnu situáciu, závisí od toho, ako tvoj mozog interpretuje signály zmyslov, od toho, ako si sa včera vyspal, ale aj od toho, čo si prežil v detstve alebo od toho, čo si zdedil v génoch. Slobodná vôľa je ilúzia. Všetko, čo urobíme, je iba nevyhnutnou výslednicou toho, čo sme už urobili, čo sa nám už stalo. Ale chladne nám tu večera.“

Emily si rukou zasunula za ucho pramienok vlasov, ktorý jej vypadol pri rozprávaní. Chytila do rúk príbor a odkrojila si z plátku lososa. Než si ho vložila do úst, nožikom z neho zoškrabla malý kúsok tymianu. Andrej si uvedomil, že ju sleduje so zamračeným obočím. Zvyčajne mal jej spontánne prednášky rád, dnes ho však iritovala. Snažil sa to v sebe potlačiť.

Chytil do pravej ruky vidličku, ľavú mal stále pod stolom, aj keď už začal jesť a rozprávať: „To, že je v každom z nás niekoľko rôznych bytostí, to mi pripomenulo, vieš, ako robíme v inštitúte s Róbertom na tom prepojení paralelných vesmírov, dnes sa nám zase podarilo zopakovať prenos, teda prakticky to ide, ale stále je niekoľko teórií, ako je to všetko usporiadané. Tak jednou z možností je, že paralelných vesmírov je nekonečne veľa. A teda zákony sú aj také, ktoré sú skoro rovnaké a líšia sa od toho nášho len nepatrne. No a druhá z teórií je, že tie navzájom blízke vesmíry sú spolu na kvantovej úrovni previazané. Že nikdy nevieš povedať presne, v ktorom vesmíre si. No